

Fra rugeri til konsumegg

Det har skjedd mye både med innredninga og dyrematerialet de siste ti årene, så det fungerer veldig fint med frittgående høner. I tillegg er det bedre betalt, sier Tor Gudmestad.

Vi står mellom åtte store driftsbygninger ute på tunet til Gudmestad. I likhet med Nils og Tone Steinsland, som du kan lese om i denne utgaven av Norsk Landbruk, er også Tor og faren hans, Tor Rune, en del av historien om de store endringene som har skjedd i norsk eggproduksjon de siste 20 årene. For da Tor Rune tok over drifta på gården tidlig på 1980-tallet, var det rugeri og oppdrett av 16 uker gamle unghøner på gården. På det meste hadde de en produksjon på 200 000 unghøner, men ut over på 1990-tallet mistet de noen store avtaler, og denne produksjonen ble gradvis trappet ned.

– Vi omstilte oss til å produsere konsumegg i stedet, da vi fikk konsesjon på 17 000 høner, som følge av den store produksjonen vi tidligere hadde hatt av livkylling.

Rundt århundreskiftet bygde de om tre av husene på gården til eggproduksjon, med innredning der hønene gikk tre og tre i hvert sitt bur. Men så kom det nye regler for oppstalling av høner tidlig på 2000-tallet, og de ble nødt til å foreta en ombygging igjen.

– Vinteren 2010 til 2011 bygde vi et nytt hus, der vi samlet hele eggproduksjonen. Vi vurderte innreda bur også, men så på frittgående produksjon i Aviar-innredning som mer framtidsetta, sier Tor.

Høneflokkene oppfører seg aldri helt likt, og når vi kjører igjennom to flokker i året, får vi dobbelt så mye erfaring.

Huset de bygde, er litt spesielt, da det er delt i to langs mønet, og de to avdelingene kjøres helt separat med 8 500 høner i hver avdeling. Gudmestad mener det er flere fordeler med det, blant annet mindre arbeidstopper rundt vasking, og at de alltid kan tilby egg i gårdsbutikken.

– I tillegg får vi mer erfaring. Høneflokkene oppfører seg aldri helt likt, og når vi kjører igjennom to flokker i året, får vi dobbelt så mye erfaring. Om vi får ett dårlig innsett, er det bare halvparten så stort problem, og det passer bedre med kapasiteten på oppdrettet vårt, forklarer Tor.

For de har ikke gitt seg helt med oppdrett av unghøner. Gudmestad har mulighet til å kjøre oppdrett i to hus, ett hus med Aviar-innredning til 15 000 høner og ett hus med plass til 7 500 høner, som bare går på gulvet, og skal leveres til produsenter med miljøbur. De kjører tre innsett til salg av unghøner, og så kjører de to halve innsett til seg selv hvert år i Aviar-avdelinga.

– Vi kjøper daggamle hønekyllinger fra Steinsland, og så selger vi dem tilbake igjen når de er 16 uker gamle. Vi har ikke noe eget opplegg med transport og kontakt med eggprodusentene. Det er enklest sånn.

I Aviar-oppdrettet går hønekyllingene inne i selve innredninga de første to til tre ukene, før den åpnes opp og kyllingene kan gå ned på golvet via en trapp.

– Vi må følge med på temperaturen de første ukene kyllingene er her, og så går vi to runder om dagen gjennom hele innsettet og sjekker for døde dyr. Det er ikke all verdens med jobb, men også her er det aldri to flokker som er like. Og på grunn av at vi eier dyrene mens de er her, er det vårt problem om vi får høy dødelighet, forklarer Tor.

Da vi besøkte Gudmestad rett før jul, var det ene rommet i hønehuset akkurat tømt for dyr, og han var i sving med å kjøre ut gjødsel. Men det er ikke den eneste fjørfemøkka som Tor håndterer. Han driver selskapet Gudmestad Maskin og har kjøpt seg krokbil og containere for å transportere tørrgjødsel fra de dyretette områdene på Jæren, og til arealer som trenger mer husdyrgjødsel.

– Det er en del transportbehov på grunn av de nye kyllingfjøsene til 280 000 dyr som kommer opp, så det er ikke langt unna at jeg har full jobb med gjødseltransport, avslutter Gudmestad.

TEKST: Øystein Heggdal, oystein@norsklandbruk.no

Foto: Stian Eide

NAVN: Tor Gudmestad

YRKE: Entreprenør/gårdbruker

BOSTED: Nærbø

3 kjappe

1 HVA ER DITT FAVORITNETTSTED?

– I sesongen er nok yr.no mest brukt. Ellers har alltid finn.no noe spennende

2 HVA ER DEN BESTE LANDBRUKSOPPFINNELSEN?

– Som entreprenør må jeg vel si at det hadde vært både slitsomt og kjedelig uten traktoren!

3 HVA LIKER DU Å LESE OM I NORSK LANDBRUK?

– Gårdsreportasjer og maskinnyheter

Drifta på gården

- 17 000 verpehøner og oppdrett av 50 000 til 60 000 unghøner
- Entreprenør på tørrgjødsel
- 60 dekar dyrka, pluss 29 dekar innmarksbeite